

ORZECZENIE
GŁÓWNEJ KOMISJI ORZEKAJĄCEJ W SPRAWACH
O NARUSZENIE DYSCYPLINY FINANSÓW PUBLICZNYCH

Warszawa, dnia 15 grudnia 2014 r.

Główna Komisja Orzekająca w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych w składzie:

Przewodniczący:	<i>Członek GKO:</i>	<i>Ireneusz Piasecki</i>
Członkowie:	<i>Członek GKO:</i>	<i>Władysław Budzeń (spr.)</i>
	<i>Członek GKO:</i>	<i>Marcin Krzywoszyński</i>
Protokolant:		<i>Bartosz Głuszko</i>

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych Anny Rotter, po rozpoznaniu, na rozprawie w dniu 15 grudnia 2014 r., odwołania wniesionego przez Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych właściwego w sprawach rozpoznawanych przez Regionalną Komisję Orzekającą w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku na niekorzyść Obwinionego (...) - pełniącego w czasie zarzucanego naruszenia dyscypliny finansów publicznych funkcję Wójta Gminy (...) - od orzeczenia Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 19 maja 2014 r., sygn. akt: DPF-RKO-540-2/13/14, którym Obwinionego (...):

1) uznano winnym naruszenia dyscypliny finansów publicznych określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, polegającego na udzieleniu w grudniu 2011 r. dotacji Społeczno-Oświatowemu Stowarzyszeniu (...) na prowadzenie szkół publicznych (Szkoły Podstawowej w (...) i Szkoły Podstawowej w (...)) z naruszeniem zasad jej udzielania, określonych w art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.);

2) uniewinniono od popełnienia zarzucanego mu czynu, określonego w art. 18 pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, polegającego na wykazaniu w sprawozdaniach Rb-28S, Rb-27S i Rb-N za 2012 r. danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, ze względu na brak jednego z obowiązkowych znamion ponoszenia odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, określonego w art. 19 ust. 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych - czyli możliwości przypisania winy.

W stosunku do Obwinionego (...) odstąpiono od wymierzenia kary oraz obciążono obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania w wysokości 291,71zł;

na podstawie art. 147 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 168 oraz z 2012 r. poz. 1529) uchyla orzeczenie Komisji I instancji w zaskarżonym zakresie i w tej części przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Regionalną Komisję Orzekającą w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku.

Pouczenie:

Od niniejszego orzeczenia środek zaskarżenia nie przysługuje.

Uzasadnienie

Regionalna Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku (zwana dalej RKO) w dniu 19 maja 2014 r. rozpoznała sprawę (...) pełniącego w czasie naruszenia dyscypliny finansów publicznych funkcję Wójta Gminy (...), obwinionego o popełnienie czynów określonych w:

1. art. 8 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (zwanej dalej „ustawą”), polegającego na udzieleniu w grudniu 2011 r. dotacji Społeczno-Oświatowemu stowarzyszeniu (...) na prowadzenie szkół publicznych (szkoły Podstawowej w (...) i Szkoły Podstawowej w (...)) z naruszeniem zasad jej przydzielania, określonych w art. 80 ust.3 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty;
2. art.18 pkt.2 ustawy, polegającego na wykazaniu w sprawozdaniach Rb-28S, Rb-27S i Rb-N za 2012 r. danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, mianowicie:
 - w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2012 r. w kolumnie „Zobowiązania wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego ogółem” nie zostały wykazane zobowiązania dotyczące dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2012 r. na kwotę 92.48,41 zł i pochodnych od tego wynagrodzenia na kwotę 18.041,86 zł, co było sprzeczne z normą obowiązującą w dacie popełnienia czynu wyrażoną w § 8 ust. 2 pkt. 4 Załącznika Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawozdawczości budżetowej, zaś obecnie z normą wyrażoną w § 9 ust.2 pkt.4 Załącznika Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej;

- w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego za 2012 r. oraz Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2012 r. - nie zostały wykazane należności zabezpieczone hipoteką, zaewidencjonowane na koncie 226 "Długoterminowe należności budżetowe" na kwotę 18.437,99 zł, które były zaległościami, których termin zapłaty minął, co było sprzeczne z normami obowiązującymi w dacie popełnienia czynu wyrażonymi w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w związku z § 3 ust. 1 pkt. 2 Załącznika Nr 39 tego rozporządzenia, zaś obecnie z normą wyrażoną w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w zw. z § 3 ust. 1 pkt. 2 Załącznika Nr 39 tego rozporządzenia oraz z § 13 ust.1 pkt 5 Załącznika Nr 9 rozporządzenia z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Orzeczeniem wydanym w dniu rozprawy RKO:

1. uznała Obwinionego (...) winnym naruszenia dyscypliny finansów publicznych, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy, polegającego na udzieleniu w grudniu 2011 r. dotacji Społeczno-Oświatowemu Stowarzyszeniu (...) na prowadzenie szkół publicznych (Szkoły Podstawowej w (...) i Szkoły Podstawowej w (...)) z naruszeniem zasad jej udzielania, określonych w art. 80 ust.3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – i na podstawie art. 36 ust.1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych odstąpiła od wymierzenia kary;
2. na podstawie art.78 ust.1 pkt 2 w związku z ust. 3 ustawy uniewinniła Obwinionego (...) od popełnienia zarzucanego czynu, określonego w art.18 pkt. 2 ustawy, polegającego na wykazaniu w sprawozdaniach Rb-28S, RB-27S i Rb-N za 2012 r. danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, ze względu na brak jednego z obowiązujących znamion ponoszenia odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, określonego w art.19 ust. 2 ustawy – czyli możliwości przypisania winy;
3. obciążyła Obwinionego, na rzecz Skarbu Państwa, kosztami postępowania w wysokości 291,71 zł.

Uwzględniając zakres odwołania Rzecznika, dotyczący wyłącznie pkt 2 orzeczenia RKO, GKO w niniejszym uzasadnieniu odnosi się jedynie do czynu określonego w punkcie 2 orzeczenia RKO.

W uzasadnieniu do orzeczenia RKO podzieliła wyrażone w orzecznictwie stanowisko, iż powierzenie głównemu księgowemu obowiązków z zakresu rachunkowości oraz

opracowywania sprawozdań z wykonania budżetu – nie zwalnia kierownika jednostki sektora finansów publicznych od obowiązków i odpowiedzialności w zakresie sprawozdawczości. W rozporządzeniach Ministra Finansów dotyczących sprawozdawczości wyrażana była i jest zasada stanowiąca, iż kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W rozpatrywanej sprawie niewątpliwe jest, że dane wykazane w sprawozdaniach RB-28S, Rb-27S i Rb-N za 2012 r. były niezgodne z ewidencją księgową. RKO przychyliła się do stanowiska, że czyn zaistniał oraz że w świetle obowiązujących przepisów i dotychczasowego orzecznictwa, odpowiedzialność w tym zakresie należałoby przypisać Obwinionemu - Wójtowi.

RKO podkreśliła jednocześnie, że nowelizacja ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, która weszła w życie 11 lutego 2012 r., nie wyłączyła oparcia konstrukcji tej odpowiedzialności na winie. Zgodnie z art. 19 ust 2 ustawy, odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosi osoba której można przypisać winę w czasie popełnienia naruszenia. Wina jest wyłączona, jeżeli naruszenia nie można było uniknąć, mimo dołożenia staranności wymaganej od osoby odpowiedzialnej za wykonanie obowiązku, którego niewykonanie, lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych.

Zdaniem RKO powyższa okoliczność wyłączająca winę Obwinionego zachodzi w tej sprawie, co potwierdzają wyjaśnienia złożone przez Obwinionego, zarówno w czasie postępowania wyjaśniającego, jak i na rozprawie. Obwiniony nie mógł uniknąć powstania naruszenia, mimo dołożenia przez niego wymaganej staranności w wypełnianiu obowiązków Wójta. Ponieważ kwestionowane błędy w sprawozdaniach dotyczyły definiowania poszczególnych kwot rachunkowych, zaś Obwiniony w tym zakresie nie mógł inaczej postąpić, jak zawierzyć całkowicie Skarbnikowi sporządzającemu sprawozdania. RKO wskazała, że nie była w stanie udowodnić w jakim zakresie i w jaki sposób Obwiniony przyczynił się do zaistnienia zarzucanego mu czynu. Zadawane pytania i uzyskiwane odpowiedzi, zdaniem RKO, nie uzasadniają stosowania automatycznego założenia, że w każdym przypadku wykazania w sprawozdaniach danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, wyłączną winę za tę czynność ponosi Wójt.

RKO podzieliła w tym zakresie stanowisko, przyjęte w orzeczeniu GKO z 21 lutego 2011 r., BDF14900131/149/10/66, podkreślające gramatyczne rozumienie słowa „wykazanie” (wykazać można jedynie komuś) oraz wskazujące, iż czyn polegający na wykazaniu w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej opiera się na działaniu osoby sporządzającej sprawozdanie.

W związku z powyższym RKO, działając na podstawie art. 78 ust. 1 pkt 2 w związku z ust 3 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych uniewinniła Obwinionego od czynu, określonego w art. 18 pkt 2 ustawy.

Pismem z dnia 9 czerwca Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych złożył odwołanie od orzeczenia RKO, zaskarżając je na niekorzyść Obwinionego w części dotyczącej uniewinnienia od popełnienia czynu z art.18 pkt. 2 ustawy. Rzecznik zarzucił RKO błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia poprzez uznanie, że w zarzucanym czynie nie ma winy, jako znamienia niezbędnego do ponoszenia odpowiedzialności oraz przyjęcie, że czyn polegający na wykazaniu w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej opiera się na działaniu osoby sporządzającej sprawozdanie, co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia (...), Wójta (...), od zarzutu popełnienia czynu wskazanego we wniosku o ukaranie. Prawidłowo dokonana ocena winna, zdaniem Rzecznika, prowadzi do wniosku, iż wykazanie danych w sprawozdaniu jest czynnością kierownika jednostki, którą winien wykonywać z zachowaniem ostrożności wymaganej dla czynności tego podmiotu, w sytuacji, gdy wykazanie danych niezgodnych z ewidencją dotyczyło ważnych danych, jakimi są zobowiązania i należności jednostki. Rzecznik wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia we wskazanej części i przekazanie sprawy RKO do ponownego rozpatrzenia.

Rzecznik w uzasadnieniu odwołania wskazał, powołując się na utrwalone orzecznictwo GKO, że powierzenie innemu pracownikowi obowiązków z zakresu finansów i rachunkowości nie zwalnia kierownika jednostki sektora finansów publicznych od obowiązków i odpowiedzialności w zakresie sprawozdawczości. Nawet jeżeli inna osoba wykonuje czynność polegającą na umieszczaniu danych w sprawozdaniu budżetowym, to dopiero gdy sporządzony dokument zatwierdzi kierownik jednostki, zyskuje on status sprawozdania budżetowego i dopiero wtedy można mówić o wykazaniu w nim danych niezgodnych z ewidencją księgową. W tym momencie może nastąpić zaistnienie znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych, lecz nie wcześniej. Sprawozdania budżetowe nie mogą być utożsamiane ze sprawozdaniami finansowymi sporządzanymi na podstawie innych przepisów, zatem przejęcie obowiązków w zakresie sprawozdawczości finansowej, a nie budżetowej pozostaje bez znaczenia dla oceny winy.

Rzecznik stwierdził, że w czasie prowadzonego postępowania oraz na rozprawie nie doszukał się elementów działania Obwinionego stanowiących o zachowaniu wymaganej staranności w zakresie przyczynienia się do prawidłowego wykazania w sprawozdaniach budżetowych danych wynikających z ewidencji księgowej. Rzecznik nie zgodził się z twierdzeniem RKO

„iż zaistniała w tej sprawie okoliczność wyłączająca winę Obwinionego”. Zdaniem Rzecznika, teza RKO, iż „Obwiniony nie mógł postąpić inaczej, jak zawierzyć całkowicie Skarbnikowi...” nie jest prawdziwa. Rzecznik stwierdził ponadto, że RKO wskazując na brak możliwości zachowania innego, niż bierne zawierzenia umiejętnościom Skarbnika, nie wzięła pod uwagę, iż w jednostce nie wystąpiły żadne nadzwyczajne okoliczności uniemożliwiające kierownikowi zbadanie podpisywanych sprawozdań i tym samym należy uznać, że tam, gdzie nie dołożono należytej staranności do wykonania nałożonych ustawą obowiązków (zaniechanie) nie może być mowy o wyłączeniu winy. Oskarżyciel podniósł także, że z regulacji ustawy o finansach publicznych, jak również z utrwalonego orzecznictwa GKO wynika, że kierownik jednostki sektora finansów publicznych powinien mieć taką wiedzę, która między innymi powinna pozwolić na realizację obowiązków w zakresie sprawozdawczości.

Obrońca Obwinionego w piśmie z dnia 8 grudnia 2014 r. przedstawił odpowiedź na odwołanie Rzecznika, w którym wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego orzeczenia RKO. W uzasadnieniu stwierdził, że zgodnie z zasadą niewinności wyrażoną w art. 76 ust. 1 ustawy. Obwinionego uważa się za niewinnego do czasu udowodnienia jego odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Przesłanką zastosowania art. 18 pkt. 2 ustawy jest wina, której - zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy - nie można przypisać, jeżeli naruszenia nie można było uniknąć, mimo dołożenia staranności wymaganej od osoby odpowiedzialnej za wykonanie obowiązku, którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych. Zdaniem obrońcy, RKO prawidłowo ustaliła, że nie sposób jest przypisać winy Obwinionemu z uwagi na postanowienia art. 19 ust.2 ww. ustawy. Obwiniony nie przyczynił się do naruszenia dyscypliny finansów publicznych, a przy podpisywaniu sprawozdania przeprowadzał konsultacje i zadawał pytania, zatem należy stwierdzić, że dopełnił swoich obowiązków. Ponadto obrońca przywołał orzecznictwo GKO w tym zakresie oraz stwierdził, że w toku postępowania jednoznacznie nie ustalono winy Obwinionego, ani nie stwierdzono, że istniała możliwość innego zachowania, które skutkowałoby uniknięciem naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że po uzyskaniu informacji o nieprawidłowościach, niezgodności te zostały skorygowane.

GKO, po rozpoznaniu sprawy na rozprawie w dniu 15 grudnia 2014 r. stwierdziła, że odwołanie Rzecznika zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności GKO, stosownie do art. 24 ust. 1 ustawy, biorąc pod uwagę tożsamość zapisów art. 18 pkt 2 ustawy w aktualnym, jak i poprzednim stanie prawnym, obowiązującym w czasie naruszenia dyscypliny finansów publicznych, uznała, że przepisy ustawy obowiązujące w czasie naruszenia dyscypliny finansów publicznych nie są względniejsze dla Obwinionego. Także porównanie przepisów określających zasady wykazywania danych w sprawozdaniach Rb-28S, Rb-27S i Rb-N, obowiązujących w czasie naruszenia dyscypliny finansów publicznych i w czasie orzekania nie dają podstaw do uznania, że przepisy obowiązujące poprzednio są względniejsze dla Obwinionego. Dlatego do orzekania przed GKO zastosowanie znalazł stan prawny obowiązujący obecnie.

GKO, po dokonaniu analizy zgromadzonego przez RKO materiału dowodowego, stwierdza, że RKO nie wzięła pod uwagę i nie uwzględniła istotnych okoliczności wynikających z materiału dowodowego, tj. faktu podpisania wadliwych sprawozdań nie przez Obwinionego, a „z upoważnienia Wójta” przez Sekretarza Gminy p. (...).

GKO ustaliła, że w sprawozdaniach Rb-28S, Rb-27S oraz RBN za 2012 r., zostały przedstawione dane niezgodne z ewidencją księgową. W sprawozdaniu „Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31-12-2012 r.”, w kolumnie „Zobowiązania wg. stanu na koniec okresu sprawozdawczego” nie zostały uwzględnione zobowiązania dotyczące dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2012 r. w kwocie ogólnej 92.948,41 tys. zł i pochodnych od tego wynagrodzenia w łącznej kwocie 18.041,86 zł. Również w sprawozdaniu „RB-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31-12-2012” oraz w sprawozdaniu „Rb-N – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2012 r.” nie zostały wykazane należności zabezpieczone hipoteką zaewidencjonowane na koncie 226 – „Długoterminowe należności budżetowe” na kwotę 18.437,99 zł, które były zaległościami budżetowymi, a których termin minął.

GKO stwierdza, że sprawozdania te zostały podpisane w następujących terminach: Rb-28S w dniu 14.02.2013 r., RB-27S - w dniu 10.02.2012 r., a sprawozdanie Rb-N – w dniu 14.02.2013 r., wszystkie przez Skarbnika Gminy p. (...) oraz „z upoważnienia Wójta” przez p. z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania Sekretarza Gminy, a nie przez Obwinionego. Powyższe nie ma odzwierciedlenia w przebiegu rozprawy, w treści orzeczenia i jego uzasadnieniu, a także w odwołaniu Rzecznika i odpowiedzi obrońcy Obwinionego na odwołanie Rzecznika.

W materiale dowodowym nie ma także dokumentacji potwierdzającej prawo Pani (...) do podpisania zakwestionowanych sprawozdań, lub też pozwalającej stwierdzić, iż podpisanie tych sprawozdań przez Panią (...) nie miało wymaganej podstawy. GKO stwierdza, że podpisanie wadliwie sporządzonych sprawozdań „z upoważnienia” przez Sekretarza Gminy jest istotnym faktem, który powinien zostać dostrzeżony przez Rzecznika i RKO i oceniony w aspekcie ustalenia osoby, która popełniła czyn określony w art.18 pkt. 2 ustawy, w zależności od istnienia, lub braku stosownej podstawy do podpisania sprawozdań przez inną osobę niż kierownik jednostki sektora finansów publicznych. Należy nadmienić, że sprawozdania, którymi skorygowano błędne sprawozdania za 2012 r. podpisał Obwiniony w dniu 17 marca 2014 r., ale okoliczność skorygowania sprawozdań za 2012 r. w roku 2014 nie wpływa na ocenę popełnienia czynu w roku 2013.

Podkreślenia wymaga także, że zaskarżone orzeczenie nie zawiera – wbrew wynikającym z ustawy wymogom - precyzyjnego wskazania czasu (dat) popełnienia czynów naruszających dyscyplinę finansów publicznych, określonych w art. 18 pkt. 2 ustawy.

GKO podziela pogląd, wyrażony w uzasadnieniu orzeczenia RKO, że powierzenie głównemu księgowemu obowiązków z zakresu rachunkowości oraz opracowywania sprawozdań z wykonania budżetu, nie zwalnia kierownika jednostki sektora finansów publicznych od obowiązków i odpowiedzialności w zakresie sprawozdawczości. Trafne jest także stwierdzenie, że w rozpatrywanej sprawie niewątpliwie jest to, że dane wykazane w sprawozdaniach RB-28S, Rb-27S i Rb-N za 2012 r. były niezgodne z ewidencją księgową. Na uwagę zasługuje przychylenie się RKO do stanowiska, że zarzucany czyn zaistniał oraz, że w świetle obowiązujących przepisów i dotychczasowego orzecznictwa, odpowiedzialność w tym zakresie należałoby przypisać Obwinionemu, Wójtowi. W ocenie GKO, takie stwierdzenia nie dawały podstaw do uniewinnienia Obwinionego, ze względu na brak możliwości przypisania mu winy.

GKO nie podzieliła stanowiska RKO, jakoby w przypadku Obwinionego zachodziła okoliczność wyłączająca jego winę. Nie można zgodzić się z argumentacją, że Obwiniony nie mógł uniknąć naruszenia, mimo dołożenia przez niego wymaganej staranności w wypełnianiu obowiązków Wójta, ponieważ kwestionowane błędy w sprawozdaniach dotyczyły definiowania poszczególnych kwot rachunkowych, zaś Obwiniony w tym zakresie nie mógł inaczej postąpić, jak zawierzyć całkowicie Skarbnikowi sporządzającemu sprawozdania. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, należy uznać, że Obwiniony nie żądał szczegółowych wyjaśnień, co do zgodności danych zawartych w sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, ani nie domagał się dostarczenia materiałów

porównawczych, umożliwiających weryfikację sprawozdań. Obwiniony wskazał, iż jedynie „zadawał Skarbnikowi zapytania, w natłoku wszystkich obowiązków”, a to nie może być uznane za wystarczające do przyjęcia, że dołożył należytej staranności.

Kolejnym zagadnieniem z którym nie zgadza się GKO, jest stwierdzenie RKO, iż nie była w stanie udowodnić w jakim zakresie i w jaki sposób Obwiniony przyczynił się do zaistnienia zarzucanego mu czynu. Zadawane pytania i uzyskiwane odpowiedzi, zdaniem RKO, nie uzasadniają stosowania automatycznego założenia, że w każdym przypadku wykazania w sprawozdaniach danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, wyłączną winę za tę czynność ponosi Wójt. GKO podziela powyższy pogląd jedynie w zakresie braku uzasadnienia do stosowania „kategorii automatyzmu”, ale uważa za daleko niewystarczające jedynie „zadawanie pytań i uzyskiwanie odpowiedzi”. Na osobie pełniącej funkcję kierownika jednostki sektora finansów publicznych (wójta gminy) ciąży szereg obowiązków, w tym obowiązki w zakresie sprawozdawczości z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania. Odpowiedzialność w zakresie prawidłowego wykonywania tych obowiązków spoczywa - z woli ustawodawcy - na kierowniku jednostki sektora finansów publicznych, w rozpoznawanej sprawie na wójcie gminy. Osoba pełniąca taką funkcję nie może – jak błędnie przyjęła RKO – zwolnić się z odpowiedzialności poprzez wskazanie, że nie miała wystarczającej wiedzy do zweryfikowania sprawozdań i musiała całkowicie zawierzyć głównemu księgowemu (w rozpoznawanej sprawie skarbnikowi gminy). Przyjęcie takiej tezy prowadziłoby do uznania, że - aby uwolnić się z odpowiedzialności - wystarczy wykazać się niekompetencją. Tymczasem od osoby pełniącej funkcję kierownika jednostki (wójta) można i należy wymagać znajomości uregulowań związanych z wykonywaniem tej funkcji oraz takiego zorganizowania pracy podległych mu pracowników, aby nie dochodziło do naruszania obowiązujących przepisów.

Uwzględniając powyższe GKO uznała, że wskazane przez RKO powody uniewinnienia nie mogą być uznane za wystarczające. Podkreślenia wymaga przy tym, że art. 76 ust. 3 ustawy nakazuje tłumaczyć wątpliwości na korzyść obwinionego, ale odnosi się to tylko do niedających się usunąć wątpliwości. W ocenie GKO, w niniejszej sprawie możliwe i niezbędne jest ustalenie okoliczności popełnienia czynów od których Obwiniony został uniewinniony. Dlatego zdecydowała o uchyleniu orzeczenia RKO w tym zakresie i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę RKO wyeliminuje wyżej wskazane nieprawidłowości. W szczególności określi daty popełnienia zarzuczanych naruszeń oraz ustali na jakiej

podstawie zakwestionowane sprawozdania podpisała Sekretarz Gminy a nie Wójt. Dopiero po ustaleniu tej bardzo istotnej kwestii możliwe będzie wskazanie, kto ponosi odpowiedzialność za wykazanie w sprawozdaniach danych niezgodnych z ewidencją księgową oraz, czy można tej osobie przypisać winę. Podkreślenia wymaga jednak, że przyczyną uniewinnienia nie może być fakt, iż osoba odpowiedzialna za ich prawidłowość nie miała wystarczającej wiedzy, umiejętności, kompetencji. Do wydania orzeczenia uniewinniającego z takiego powodu trzeba byłoby także wykazać, że w okolicznościach sprawy od osoby odpowiedzialnej nie można było wymagać, aby - przy dołożeniu należytej staranności - taką wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami dysponowała.